

Opiskelijoiden hyvinvoinnin ja osallisuuden tukeminen ohjauksella

Pohjois-Pohjanmaan elinikäisen
ohjauksen yhteistyöryhmä
14.12.2023 klo 8.00 - 10.0

OPIKELIJOIDEN HYVINVOINNIN JA OSALLISUUDEN TUKEMINEN OHJAUKSELLA

- **Ajankohtaista elinikäisessä ohjauksessa**
- **Ohjauksella hyvinvointia (OHJY) -hanke (OKM)**
Projektipäällikkö Leea Naamanka, Diakonia-ammattikorkeakoulu
- **Yhteisöllisen opiskeluhuollon kehittäminen OSAOlla**
Kohti yhteisöllisempää opiskeluhuoltoa (OKM, valtion erityisavustus), Hymy (OPH) ja Mielenasiat tutuksi (ESR) -hankkeet
Projektipäällikkö Leena Törmälehto, OSAO
- **Hyvinvoiva lukio -toimintamalli (ESR, OPAS – Opiskelukykyä ja osallisuutta lukioihin) lu**
Projektityöntekijä Ulla-Maija Luoma, ODL liikuntaklinikka
- **Työkalupakki opiskelijoiden hyvinvoinnin ja osallisuuden tukemiseen**
Opiskelijan kommenttipuheenvuoro, OSAKO:n hallituksen puheenjohtaja Helena Hirvaskoski
POP ELO yhteistyöryhmän työkalupakki opiskelijoiden hyvinvoinnin ja osallisuuden tukemiseen

AJANKOHTAISTA ELINIKÄISESSÄ OHJAUKSESSA

Mitä olikaan strategiassa...?

Elinikäisen ohjauksen strategiset tavoitteet 2020-2023

Ohjausta tulee kehittää ja toteuttaa tulevina vuosina Suomessa:

Saavutettavasti ja asiakaslähtöisesti

• Jokaisella on mahdollisuudet ja taidot tehdä tietoisesti suunnitelmia sekä koulutus- ja työurapäätöksiä muuttuvassa työn maailmassa

Digitaalisesti ja monikanavaisesti

• Toimiva jatkuvan oppimisen digitaalinen palvelukokonaisuus, jossa ohjaus ja urasuunnittelunäkökulma ovat keskiössä palvelun sujuvasti elinikäistä oppijaa mm. tekoälyä hyödyntäen

Laadukkaasti

• Ohjaustyötä tekevillä on valmiudet ja osaaminen laadukkaaseen monikanavaiseseen ohjaustyöhön

Yhdenvertaisesti ja kestävästi

• Ohjaus edistää tasa-arvoista, oikeudenmukaista ja monimuotoista yhteiskuntaa Suomessa

Monialaisesti ja koordinoitusti

• Ohjausta toteuttavien sektoreiden yhteistyö on sujuvaa ja työnjako selvää ja kehittämistoimet suunnitellaan ja tehdään monihallinnollisena yhteistyönä

Tietoon perustuen

• Ohjauksen järjestämistä koskevat päätökset perustuvat tietoon ja tiedonhallintavälineet tuovat jatkuvuutta koko elinkaaren aikaiseen ohjaukseen

Elinikäisen ohjauksen strategian päivittäminen

ELO-foorumin linjauksia ELO-strategian päivittämisestä (6/2023):

- Elinikäisen ohjauksen strategian päätavoitteisiin ja pitkän tähtäimen tavoitteisiin ei ole tarvetta tehdä muutoksia
 - Alatavoitteita muokataan hallitusohjelman ja muuttuneen toimintaympäristön mukaisesti (Alatavoitteiden ja toimenpiteiden selkeämpi erottelu, alatavoitteiden selkokieliisyys)
 - Painopistettä siirretään tavoitteiden saavuttamiseen, vähemmän fokusta valtakunnallisiin toimenpiteisiin
 - Toimenpiteitä tarvitaan eri tasoilla: vertikaalisesti alueellisesti, paikallisesti, organisaatiokohtaisesti ja yksilötasolla sekä horisontaalisesti kaikilla eri hallinnonaloilla
 - Päivitetty ELO-strategia vuoteen 2027 saakka
- Tavoitteena että ELO-foorumi hyväksyy päivitetyn ELO-strategian 12.12.2023, ks. **luonnos** POP JO työtila/ POP ELO ryhmä, ELO Kokous 12 2023

Jatkuva oppiminen Suomen kestävän kasvun ohjelmassa, EU:n elpymis- ja palautumistukivälineen (RRF) rahoitus

KOULUTUKSET, TUKIPALVELUT JA HAKEVA TOIMINTA 30 M€ (JOTPA)

- Käynnistetään työelämän rakennemuutosta tukevia koulutuksia. Vahvistetaan koulutuksessa aliedustettujen ryhmien (ml. ikääntyneet) osaamista hakevalla toiminnalla, ohjauksella, tukitoimilla ja matalan kynnyksen koulutuksilla. Digitaitoja ja digitalisaatiota tukeva koulutus, vihreää osaamista ja siirtymää tukevat koulutukset.

TYÖ- JA OSAAMISTARPEIDEN ENNAKOINTI 4 M€ (TEM, OPH, JOTPA)

- Uudistetaan lyhyen aikavälin kohtaantoa koskevan tietotuotannon menettelyjä, toimintatapoja ja koordinointia (TEM 0,65 M€)
- Keskipitkän aikavälin työvoiman kysynnän ja tarjonnan kohtaantomallin menetelmällinen kehittäminen ja käynnistysvaiheen tuki (OPH)
- Luokitusjärjestelmän kehittäminen osaamistarpeille tunnistamaan muuta kuin tutkintoihin sisältyvää osaamista: Osaamisluokitusjärjestelmän kehittäminen (OPH), Ennakoinnin digitaalinen ekosysteemi ja osaamistarvekompassi (JOTPA)

OHJAUS SEKÄ OSAAMISEN ARVIOINTI JA TUNNISTAMINEN 10 M€ (TEM, KEHA, JOTPA)

- Elinikäisen ohjauksen vahvistaminen (TEM, KEHA 4 M€)
- Työikäisten osaamisen tunnistaminen (TEM 3 M€)
- Osaamiskartoitukset (JOTPA 3 M€)

JATKUVAN OPPIMISEN DIGITALISAATIO 32 M€ (OKM, TEM)

- Jatkuvan oppimisen digitaalinen palvelukokonaisuus 22 M€ (OKM ja TEM yhteinen)
- Korkeakoulujen digivisio 10 M€ (OKM)

OHJAAMOJEN KANNUSTINMALLI (sote- ja koulutushenkilöstö, jatkuva haku)

[Lisätietoa Elinikäisen ohjauksen valtakunnallinen kehittäminen 2022-2024, ELO-tori](#)

Elinikäisen ohjauksen vahvistaminen (TEM, KEHA, 4 M€)

TEM: Elinikäisen ohjauksen tiedolla johtamisen, laadun ja koordinaation kehittäminen

- Valtakunnalliseen elinikäisen ohjauksen laadun seurannan mallin rakentaminen kriteereineen ja mittareineen
 - Kansallinen elinikäisen ohjauksen tila – arviointitutkimus sekä kehikko ohjauksen laadun, saatavuuden, tulosten ja vaikuttavuuden seurantaan ja arviointiin, ELONTILA –hanke (5 organisaation ryhmittymä, johdossa Helsingin yliopisto), 6/2023 - 9/2024.
- Eri sektoreilla tapahtuvien TNO-palveluiden kehittämisen valtakunnallinen koordinointi. Kerätään ja analysoidaan tietoa ohjauspalveluista, projekteista, käytännöistä ja työvälineistä ja kootaan tietoa kaikkien ohjaustoimijoiden käyttöön
 - Hankinta JOD-kehittämisen tueksi: ohjaajan alustan sisällön määrittelytyö 9-12/2023 sekä ohjauspalveluiden kartta, toteuttajana Ohjausosuuskunta Ote

KEHA: Urasuunnittelutaitojen edistämishanke

- Urasuunnittelutaitoja jäsentävä esiselvitys, kevät 2023
 - Yhteiskehittämisprosessi asiantuntijajoukon kanssa 05/2023 alkaen
- Urasuunnittelutaidot - Ehdotus kansalliseksi viitekehykseksi julkaisu, syyskuu 2023
- Urasuunnittelutaitojen kehittämiskokonaisuus –hankinta (avoinna 11.12. saakka)
 - Viitekehyksen jatkotyöstäminen ja erilaisen tukimateriaalin toteuttaminen

Työryhmän ehdotus urasuunnittelutaitojen viitekehykseksi (syksy, 2023)

Itsetuntemus

- Hahmotan, millainen tähänastinen elämäntarinani on.
- Tunnistan rajani ja voimavarani.
- Tunnistan työ- ja opiskelukykyyni vaikuttavat taustatekijät
- Tiedän, mikä merkitys työllä ja oppimisella on omassa elämässäni.
- Tunnistan, mitkä asiat ovat minulle tärkeitä.
- Tunnistan, mikä minua motivoi.
- Erotan, mitkä motivaatiotekijät ovat sisäisiä ja mitkä ulkoisia.
- Tiedän, mistä olen kiinnostunut.
- Tunnen vahvuuteni.
- Tiedän, miten opin parhaiten
- Tunnen omaa oppimistani hankaloittavat tekijät.

Toimintaympäristön tunteminen

- Osaan arvioida, millainen minua kiinnostavan alan tilanne on tällä hetkellä.
- Vertailen eri vaihtoehtoja.
- Tunnistan mahdollisuudet, jotka sopivat omaan voimavaroihini.
- Tunnistan erilaisia elämäntapoja ja työn tekemisen vaihtoehtoja.
- Tunnistan ja osaan tarkastella kriittisesti rakenteiden vaikutuksia omaan urasuunnitteluuni
- Havainnoin, millaisia ammatteja on olemassa ja millaista osaamista niihin liittyy

Vuorovaikutus ja yhteistyö

- Osaan kertoa muille itsestäni ja osaamisestani.
- Osaan kertoa unelmistani ja toiveistani tulevaisuuden suhteen.
- Osaan antaa ja vastaanottaa palautetta.
- Osaan vaikuttaa verkostoitumis- ja työnhakutilanteissa
- Osaan laatia hakemuksia, portfolioita ja ansioluetteloita.
- Tunnistan omat verkostoni.
- Laajennan verkostojani tarvittaessa.
- Osaan toimia omassa verkostoissani.
- Tiedän, mitä yhteiskunnan tarjoamia palveluita minulla on käytössäni.

Toimintaympäristön tulevaisuuden hahmottaminen

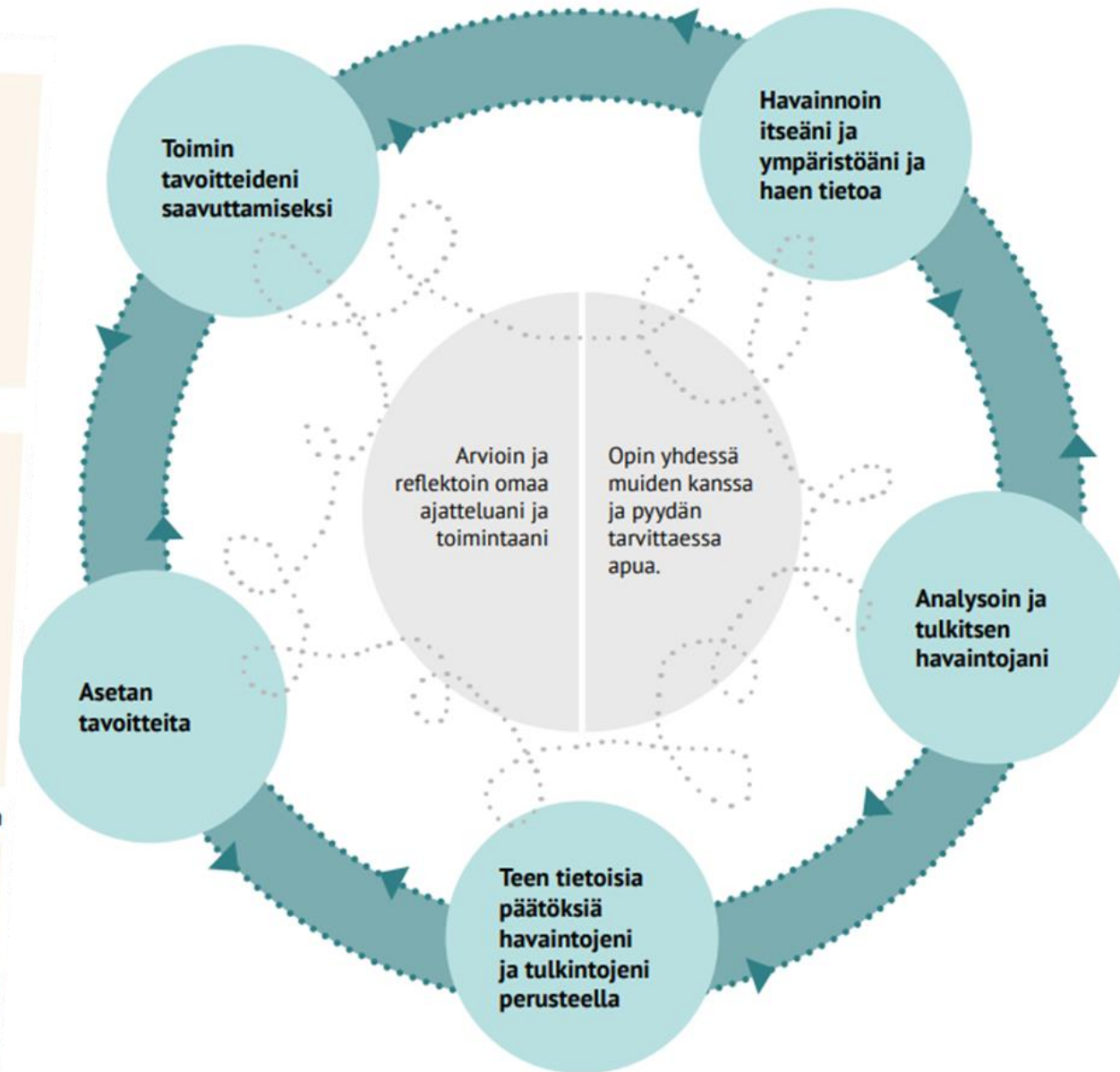
- Osaan arvioida, miten oma työni tai minua kiinnostavat alat muuttuvat tulevaisuudessa.
- Osaan ennakoida muutoksia minua kiinnostavilla aloilla ja varautua niihin
- Tunnistan tulevaisuuteen vaikuttavia yhteiskunnallisia ja globaaleja kehityskulkuja
- Hahmotan millaisia uusia osaamistarpeita yhteiskunnan muutokset tuovat

Osaamisidentiteetin rakentaminen

- Tunnistan, mitä osaan jo hyvin.
- Tunnistan, missä asioissa minun tarvitsee kehittyä.
- Tunnistan, mitkä osaamisistani ovat hyödyllisiä tulevaisuudessa.
- Tunnistan, mitä uutta haluaisin osata.
- Osaan arvioida, miten voin hyödyntää osaamistani eri yhteyksissä.

Oma tulevaisuus ja muutoskyky

- Osaan kuvitella oman tulevaisuuteni.
- Uskallan haaveilla ja unelmoida.
- Tunnistan asiat, joiden haluan pysyvän ennallaan.
- Tunnistan asiat, joiden haluan muuttuvan.
- Minulla on keinoja, joiden avulla varaudun muutokseen.
- Minulla on keinoja sietää epävarmuutta.
- Osaan etsiä ja luoda omaan tavoitteisiini sopivia mahdollisuuksia.

KEHA: Ohjausosaamisen kokonaisuus

- Selvitys ohjaajien osaamiskuvausten laatimiseksi valmistui 10/2023.

Ohjausalan ammattilaisten osaamiskuvaukset (Ehdotus kansalliseksi osaamiskehykseksi, arviointilomakkeet, osaamiskuvausten selvitys ja yhteiskehittämisprosessi)

- Ohjaajakoulutusten kokonaisarviointi valmistuu 1/2024. Toteuttajana JYU/KTL.
- Ohjaajien täydennyskoulutukset käynnistyivät 9/2023.

Lisätietoa täydennyskoulutuksista:

<https://www.jamk.fi/fi/Hae-opiskelemaan/taydennyskoulutus/uutta-osaamista-uraohjaukseen>

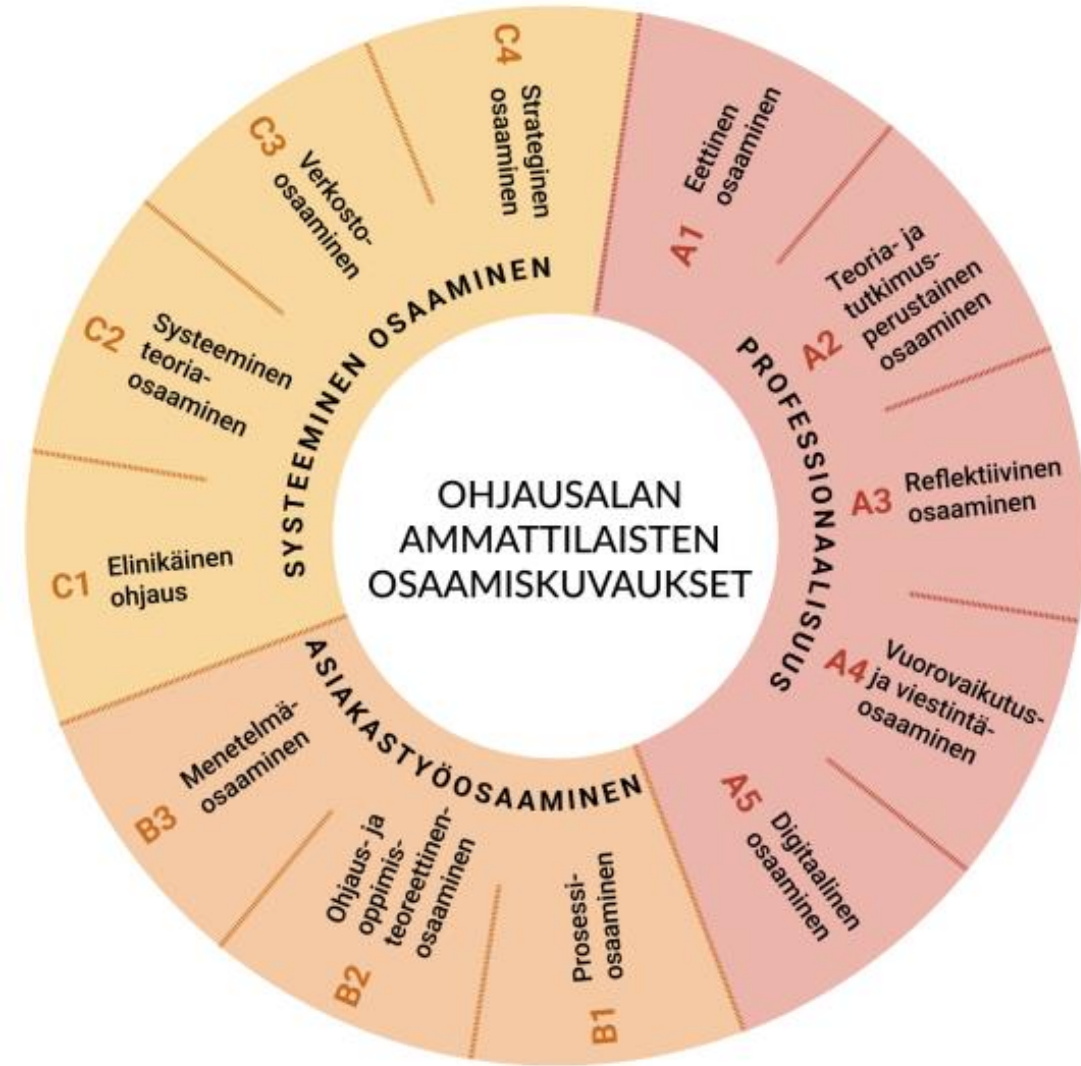
Digisti ohjaten
– aidosti kohdaten

Yhdenvertainen ja
tasa-arvoinen ohjaus
(kieli- ja kulttuuritietoisuus,
sukupuolten tasa-arvo)

Osaavalla ohjauksella
kestävään
tulevaisuuteen

Työikäisten osaamisen tunnistaminen (TEM 3 M€)

- Luodaan työpaikoilla ja muualla kertyneen osaamisen tunnistamiseen työvälineitä ja menettelyjä tutkintojen ja muiden osaamiskokonaisuuksien viitekehyksen laajentamisen tai osaamismerkkien ja muiden osaamiskuvausten avulla.
- [Osaamisen tunnistamisen työryhmä](#)
- [Osaamisen tunnistamisen väliraportti julkaistu 12/2022](#)

Selvitykset	Kokeilut	Tulossa
<ul style="list-style-type: none">• Selvitys osaamisen tunnistamisen hyvistä käytännöistä 6/23 - 3/24• Demos Helsinki, Innolink, Tiede toteuttavat• Selvitys epävirallisten ja pienten osaamiskokonaisuuksien mukaan ottamiseksi viitekehykseen• Tarjouspyynnön valmistelu OKM:n johdolla syksy -23• Esiselvitys jatkuvan oppimisen digitaalisen palvelukokonaisuuden osaamiskartoitustyökalusta• Syksy -23/JOD-yhteistyössä	<ul style="list-style-type: none">• Kokeilut osaamisen tunnistamisen edistämiseksi pk-yrityksissä 6/23 - 8/24• Toteuttajat Hyria business Institute, Discovery House Oy, Sosiaalipalvelu Ote• Osaamisen tunnistamisen malli työvoiman ulkopuolella oleville maahanmuuttajille 8/23 - 8/24• Toteuttajat Hyria Business Institute, Spring House, Axxell Utbildning ab• Kiertotalouden osaamismerkistö• Tarjouskilpailu käynnistyy 9/23• Markkinakartoitus toteutettiin 5/23	<ul style="list-style-type: none">• Osaamisen tunnistamisen parissa työskentelevien osaamisen kehittäminen• Syksy -23• Osaamisen tunnistamisen palveluiden jalkauttaminen –pilottihaku• Syksy -24 - kevät -25

Lisätietoja
[Työikäisten osaamisen tunnistaminen - Työ- ja elinkeinoministeriön verkkopalvelu \(tem.fi\)](#)

Jatkuvan oppimisen digitaalinen palvelukokonaisuus (OKM, TEM, 22 M€)

Tavoite: JODin tavoitteena on rakentaa palvelut tukemaan työn ja koulutuksen kysynnän ja tarjonnan kohtaantoa. Rakentuvien palveluiden avulla yksilöt voivat löytää osaamistarpeisiinsa vastaavaa koulutustarjontaa nykyistä paremmin ja hyödyntää työmarkkinatietoa pohtiessaan työuransa suuntaa.

Miksi: Tarvitaan välineitä koko työuran aikaiseen osaamisen kehittämiseen. Olemassa olevat digitaaliset palvelut ovat pirstaleisia ja käytettävissä oleva tietopohja hajallaan.

Aikataulu: Hankeaika 2021-2025. Uudet palvelut vuoden 2025 loppuun mennessä.

Ketkä: OKM ja TEM vastaavat kokonaisuudesta, yhteistyö erityisesti OPH, JOTPA, KEHA-keskus, korkeakoulut Digivisio ohjelman kautta, tiivis sidosryhmäyhteistyö

Miten: Kokonaisuudessa rakentuvat palvelut toimivat itsenäisesti, mutta hyödyntävät myös jo olemassa olevia palveluita (Opintopolku, Työmarkkinatori) sekä tietovarantoja.

Konteksti: Taustalla [jatkuvan oppimisen parlamentaarinen uudistus](#). Osa [Suomen kestävän kasvun ohjelmaa \(RRP\)](#) sekä [jatkuvan oppimisen digitalisaatio-ohjelmaa](#) (Koko koulutusjärjestelmän kattava ja hallinnon rajat ylittävä jatkuvan oppimisen digitaalinen palvelukokonaisuus ja kaikki korkeakoulut kattava korkeakoulutuksen digitalisaation ja joustavan oppimisen vahvistamisohjelma, Digivisio 2030)

Mitä hyötyä ja kenelle?

Yksilö

- Hahmottaa ja tunnistaa osaamisensa, taitonsa ja mahdollisuutensa työmarkkinoilla
- Saa relevanttia työmarkkinatietoa valintojensa tueksi
- Löytää tietoa työmahdollisuuksista, koulutuksista ja julkisista ohjaus- ja neuvontapalveluista
- Voi ylläpitää osaamistietonsa yhdessä paikassa ja luoda ja päivittää ura- ja koulutustavoitteita sekä jakaa tietoja esimerkiksi työhakemuksiin sekä koulutushakuihin

Ohjaaja

- Löytää kootusti työmarkkina- ja koulutustietoa ohjaustyön tueksi
- Voi hyödyntää digitaalisia urasuunnittelutyökaluja ohjaustyön tukena

Työelämän toimijat

- Tietoa, jolla voidaan kehittää työntekijöiden osaamista sekä ennakoida työvoiman saatavuutta
- Tietoa henkilöstön osaamisen kehittämiseen liittyvistä neuvontapalveluista

Koulutustoimijat

- Paäsy työmarkkinatietoon sekä dataan, joka auttaa kehittämään ja kohdentamaan palveluja
- Mahdollistaa koulutussisältöjen kehittämisen, kohdentamisen ja uudistamisen vastaamaan työelämän muuttuvia tarpeita

Työ- ja opetushallinnon toimijat

- Ennakointi-, koulutus- ja työmarkkinatietoa, jonka avulla voidaan suunnitella kysyntää vastaavia palveluja
- Asiakaslähtoisemmät palvelut yksilöille, ohjaajille ja työelämän toimijoille

Yksilölle kohdennetut JOD-palvelut

- Digitaalisia työkaluja oman osaamisen, kiinnostusten, tavoitteiden ja reunaehtojen kartoitukseen
Keskeiset tiedot muodostavat yksilön osaamisprofiilin, joka täydentyy läpi elämän
Tavoitteena työnhaku- ja osaamisprofiilien yhteen toimivuus - käyttäjälle mahdollisuus tuottaa sama tieto vain yhteen paikkaan
- Mahdollisuuksia omien koulutus- ja työmahdollisuuksien löytämiseen
Ehdotuksia sopivista koulutuksista ja työmahdollisuuksista
Työmarkkinatietoa valintojen tueksi
- Mahdollisuuksia koulutus- ja urapolkusuunnitelman laadintaan
 - 1) Omien ura- ja koulutustavoitteiden luominen
 - 1) Eri kehittämispolkujen tarkastelu ja vertailu tavoitteiden saavuttamiseksi
 - 2) Oman tavoitesuunnitelman valitseminen, seuranta ja päivittäminen

JOD ohjaajaosion sisältökokonaisuus

Tietosisällöt

- Ohjaukseen liittyvät kehittämishankkeet
- Ohjausalan tutkimustieto
- Ohjausalan koulutustarjonta
- Ohjaajilla mahdollisuus tarjota uutta tietosisältöä

Menetelmät, työkalut, tehtävät

- Ohjaustyön valittuja menetelmiä ja välineitä
- Tietoa ja ohjeita välineiden hyödyntämiseen
- Hyviä käytäntöjä ohjaustyöhön liittyen

Vuorovaikutus

- Ohjaajille vuorovaikutuksen mahdollistava alusta
- Ohjaustehtävien arviointi/"validointi"

Ohjaajan roolin valinta mahdollistamaan ohjaajalle tarkoitettujen materiaalien ja toiminnallisuuksien erottamisen + ohjaajan suosikkitoiminnallisuudet ja hakukriteerit

Muuta ajankohtaista

[Opinto-ohjauksen aamukahvit](#), kerran kuukaudessa, perjantaiamuisin

[KEHA-keskuksen monialaisen tiimin järjestämiä koulutuksia:](#)

[Monialaisen yhteistyön johtamisen päivät](#), 30.-31.1.2024, ilmoittautuminen 15.12.2023 saakka

[Viestinnän koulutukset verkostoille](#) 11.1. ja 23.1.2024, ilmoittautuminen 14.12.2023 saakka

Monialaisen verkostoyhteistyön valmennus (haku keväällä 2024)

Sparraukset monialaisille verkostoille (haku keväällä 2024)

Tutustu myös [Monilaisten palvelujen tukitiimin \(KEHA\) tehtävät ja vuoden 2024 toimintasuunnitelma](#) Titta Korpilauri, 23.11.2023, esitys, TNO-päivät

[OTULE –Ohjausosaaminen tulevaisuudessa](#), 9 op, verkkototeutus, 1/2024 alkaen

[Ohjaamojen kannustinmalli saa jatkoa - uusi haku 31.10.2025 saakka](#)

[ELOLIV 2023 aineistot ELO-torilla](#)

[Osaamisen teemavuosi 9.5.2023-8.5.2024 - Työ- ja elinkeinoministeriön verkkopalvelu \(tem.fi\)](#)

Muuta ajankohtaista

Syksyn 2023 Alueelliset kehitysnäkymät ja Työvoimabarometri on julkaistu:

Alueelliset kehitysnäkymät: <https://tem.fi/alueelliset-kehitysnakymat>

Työvoimabarometri –verkkosivu: <https://tyovoimabarometri.fi/>

Pohjois-Suomen ESR+ -hankehaku 15.11.2023 – 31.1.2024 on käynnissä.

Haku koskee toimintalinjaa 4 (Työllistävä, osaava ja osallistava Suomi).

Valtakunnallisen kohtaanto-teeman ESR+ koordinaatiohankkeen ensimmäisiä alahankehakuja käynnissä.

- 1) [Muutostilanteessa olevat toimialat](#) (1.11.2023-29.12.2023)
- 2) [Kohtaannon edistäminen ja piilotyöpaikkojen kartoitus](#) (1.12.2023-16.2.2024)

POP JO Työtila (JO NYT/Ajankohtaista):

- **Lisätietoja** jatkuvan oppimisen ja elinikäisen ohjauksen **ajankohtaisista**.
- Mahdollisuus **tiedottaa ajankohtaisista** jatkuvan oppimisen tai elinikäisen ohjauksen asioista
- Voit **ehdottaa aiheita** tai **antaa palautetta** Pohjois-Pohjanmaan jatkuvan oppimisen ja elinikäisen ohjauksen verkostotyöhön

Valitse seuraavista työpaikan yhteisöllisyyttä kasvattavista tekijöistä kolme tärkeintä

Mitä työkaluja nappaisit päivän esityksistä opiskelijoiden hyvinvoinnin ja osallisuuden tukemisen työkalupakkiin?

Odotan vastauksia ...

